

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.410.003.06.2020

Pan
Tomasz Andrukiewicz
Prezydent Miasta Elku
19-300 Elk, ul. J. Piłsudskiego 4

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/073 – „Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenach zurbanizowanych”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Elk, 19-300 Elk, ul. J. Piłsudskiego 4 (dalej: „Urząd”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tomasz Andrukiewicz, Prezydent Miasta Elku od 6 grudnia 2010 r. („Prezydent”).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Realizacja zadań związanych z zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych. 2. Wydatkowanie środków na realizację zadań inwestycyjnych związanych z zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych. 3. Przygotowanie, nadzór i kontrola nad realizacją zadań w zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2020 (do dnia zakończenia kontroli ¹), z uwzględnieniem zdarzeń, które wystąpiły w okresie wcześniejszym, jeżeli miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ² .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Edward Odojewski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/23/2020 z dnia 30 marca 2020 r. (akta kontroli str.1-4)

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W latach 2018-2020 (do dnia zakończenia kontroli) Gmina Miejska Elk (dalej: Gmina lub Miasto) podejmowała prawidłowe działania celem zagospodarowania wód opadowych i roztopowych. Prowadzono w tym celu analizy dotyczące potrzeb w zakresie rozwoju systemu gospodarki wodno-ściekowej, w tym kanalizacji deszczowej, ujmując je spójnie w strategiach i planach miejskich. Posiadano pełne rozeznanie w zakresie miejskiej infrastruktury związanej z zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych oraz jej stanu technicznego, w tym kanalizacji deszczowej, urządzeń i instalacji służących retencji i infiltracji oraz opóźnianiu spływu tych wód i redukcji ich zanieczyszczeń. System tej kanalizacji obejmował 71,7% powierzchni miasta i w całości został wyodrębniony od kanalizacji sanitarnej.

W Gminie nie ustalono zasad partycypacji w kosztach utrzymania sieci kanalizacji deszczowej przez podmioty z niej korzystające, wobec czego bieżące utrzymanie jej infrastruktury finansowano wyłącznie ze środków budżetu Gminy. W ocenie NIK, taka sytuacja nie zachęcała użytkowników nieruchomości do działań w celu zagospodarowania wód opadowych i roztopowych we własnym zakresie, np. poprzez ich retencjonowanie i infiltrację. Na podstawie potrzeb ujętych w diagnozie społeczno-gospodarczej i planach inwestycyjnych, kanalizacja deszczowa wraz z infrastrukturą podlegała systematycznej rozbudowie, która zapewniała wydajność sieci i zabezpieczenie infrastruktury miejskiej przed podtopieniami. Gmina zapewniła

¹ Czynności kontrolne w Urzędzie zakończono 26 czerwca 2020 r.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 (dalej: „ustawa o NIK”).

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

środki na realizację inwestycji związanych z zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych (własne i unijne), które, jak wykazało badanie dwóch zakończonych zadań, wydatkowano oszczędnie i wydajnie, uzyskując planowane efekty rzeczowe. Środki dofinansowania rozliczono prawidłowo. Prowadząc te inwestycje, należycie zabezpieczono interesy Gminy, ustanawiając nadzór inwestorski i przewidując kary umowne na wypadek odstąpienia wykonawców od zawartych umów lub opóźnień w ich realizacji.

Gmina była należycie przygotowana do realizacji zadań w zakresie gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi. Zadania te ujęto w regulaminie organizacyjnym Urzędu i przypisano pracownikom w zakresach ich obowiązków. Celem zapewnienia należytego bieżącego utrzymania infrastruktury deszczowej, zadania w tym zakresie zlecano spółce komunalnej. Kontrola wykazała, że nie wywiązano się z obowiązku złożenia sprawozdania z realizacji działań w zakresie gospodarowania wodami i zarządzania ryzykiem powodziowym w latach 2018-2019.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego i oceny częściowej⁴ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Realizacja zadań związanych z zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych

Opis stanu faktycznego

1.1. Gmina Elk dysponowała i zarządzała siecią kanalizacji deszczowej o łącznej długości 68,4 km w 2017 r., która w 2018 r. wzrosła do 71,4 km, a na koniec 2019 r. do 72,7 km (bez zm. w I kw. 2020 r.). Sieć ta była całkowicie odrębna od kanalizacji sanitarnej oraz obsługiwała 65,5% powierzchni miasta⁵ w 2017 r., 69,9% w 2018 r. i po 71,7% w latach 2019-2020 r. (I kw.). Na koniec 2017 r. w jej skład wchodziły: 24 osadniki i 23 separatory, których liczba w 2018 r. wyniosła po 25, a w 2019 r. – do 27 i 29 (bez zm. w I kw. 2020 r.). W latach 2018-2020 (I kw.) przybyło 4 033 m² powierzchni utwardzonych płytami ażurowymi (do 4 573 m²), 166 studni rewizyjnych i 259 wpustów (do 1 334 i 1 540 szt.), a w 2018 r. – 88 skrzyń retencyjnych. Urząd zarządzał całością ww. infrastruktury, posiadając pozwolenia wodnoprawne na odprowadzanie wód opadowych (obejmujące wszystkie punkty ich zrzutu) oraz ponosząc opłaty: 51,9 tys. zł w 2018 r., 3 205,4 tys. zł w 2019 r. i 204,0 tys. zł w I kw. 2020 r. Zrzut ww. wód odbywał się do Jeziora Elckiego (13 wylotów), rzeki Elk (12) oraz gruntu, rowów i terenów zielonych (7) – razem 32 wyloty.

Prezydent poinformował, że na obszarze miasta istnieje też infrastruktura prywatna, powstała podczas wznoszenia obiektów budowlanych, m.in. przyłącza kanalizacji deszczowej, studnie i wyloty, za które odpowiadają właściciele nieruchomości lub wyznaczone podmioty. Inwentaryzacja ww. urządzeń wynika z odrębnych przepisów i jest zgłaszana do właściwego ośrodka kartografii, a Urząd jej nie ewidencjonuje.

(akta kontroli str. 107-209, 878-885)

1.2. Gmina dysponowała danymi o infrastrukturze związanej z gospodarką wodno-ściekową, w tym zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych oraz знаła potrzeby w tym zakresie. W wyniku analiz określono cele związane z rozwojem tej infrastruktury, które ujęto w dokumentacji planistycznej⁶, wskazującej na potrzebę:

⁴ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁵ Powierzchnia miasta w jego granicach administracyjnych wynosiła 17,1 km² (bez jezior i rzek).

⁶ Strategia zrównoważonego rozwoju Elku do 2020 r.; Program rewitalizacji Elku na lata 2016-2023; Program ochrony środowiska Miasta Elku na lata 2018-2021; Strategia rozwoju ośrodka subregionalnego Elku do 2025 r.; Zintegrowana strategia rozwoju Elckiego Ośrodka Funkcjonalnego na lata 2014-2025 (przygotowana w 2015 r. – konsorcjum: Instytut Transferu Wiedzy i Innowacji Sp. z oo., Centrum Wspierania Rozwoju Gospodarczego

- efektywnego zarządzania gospodarką wodno-ściekową celem poprawy jakości wód podziemnych i zapobieganiu zanieczyszczeniom wód powierzchniowych (ochrona, podczyszczanie, rozwój sieci) we współpracy z innymi gminami;
- zagospodarowania wód z uwzględnieniem możliwości występowania zagrożenia powodziowego i działań w oparciu o Prawo wodne (stwierdzono, że: nie występują obszary z zagrożeniem powodziowym i podtopień wskutek opadów atmosferycznych, istnieje zaś potrzeba rekultywacji systemów melioracyjnych);
- rozwoju społeczno-gospodarczej atrakcyjności przestrzeni publicznych poprzez modernizację dróg oraz działania rewitalizacyjne, z uwzględnieniem kanalizacji deszczowej (renowacja sieci, modernizacja studni i wpustów ulicznych);
- przebudowy infrastruktury deszczowej celem ochrony przed niedoborami wody i powodzią, m.in. poprzez zwiększenie retencji wód opadowych (obiekty małej retencji, odprowadzanie wód z powierzchni szczelnych i utwardzonych), zapewnienie wody dla gospodarki, zagospodarowanie brzegu Jeziora Elckiego i rewitalizację terenów nad rzeką Elk (koszty rozwoju sieci kanalizacyjnej oszacowano na 20,7 mln zł, rewitalizację zbiorników i cieków, budowę separatorów i osadników, tworzenie małych zbiorników i renaturyzację siedlisk podmokłych – 15 mln zł, rekultywację brzegów ww. jeziora i rzeki – 75,5 mln zł);
- poprawy jakości wód powierzchniowych (II-III kl.), w tym zapobiegania powstawaniu/redukcji zanieczyszczeń przedostających się do wód, szczególnie na terenach wiejskich, gdzie dostęp do kanalizacji ma 28,7% mieszkańców (do oczyszczalni – 38,9%);
- wdrażania nowych technologii służących oszczędzaniu wody i gromadzeniu wody deszczowej do celów gospodarczych, komunalnych i p.poż. (zakładanie i rozbudowa parków, ogródków i zieleńców celem uszczelniania gruntów);
- modernizacji oczyszczalni, kanalizacji sanitarnej i stacji uzdatniania wody, celem zachowania zerowego wskaźnika nieoczyszczonych ścieków odprowadzanych do wód/gruntu;
- zmniejszania dysproporcji w dostępie do sieci wodociągowo-kanalizacyjnej i deszczowej między miastem a obszarami wiejskimi, celem zapewnienia jednolitego rozwoju powiatu (podregionu) elckiego, m.in. poprzez ograniczanie zanieczyszczeń spływających z użytków rolnych, prawidłowe stosowanie nawozów i środków ochrony roślin, właściwą gospodarkę odpadami (Ilościowy stan wód podziemnych jest dobry – pobór rejestrowany wynosi 16,5 tys. m³/rok – ludność, przemysł, rolnictwo, przy zasobach ok. 236 tys. m³/rok, zła jakość wody ze studni przydomowych na wsi).

Zagadnienia gospodarki wodno-ściekowej ujęte w strategiach Gminy, w odniesieniu do jej potrzeb w zakresie zagospodarowania wód opadowych, były spójne z dokumentami wyższego szczebla⁷ (region/kraj/UE) i ujęte w wieloletniej prognozie finansowej oraz wskazywały na potrzebę szkoleń pracowników w zakresie ochrony środowiska. Strategie te określały kierunki rozwoju infrastruktury deszczowej⁸, a ich postanowienia były spójne z polityką przestrzenną i operatami wodnoprawnymi (9),

i Społecznego, Ekoinwestycje Sp. z oo.); Prognoza oddziaływania na środowisko i podsumowanie w zakresie rozwoju EOF (oprac. ARMOTERM SA., 2014 r.) – dokumenty zawierały analizy SWOT (mocne i słabe strony).

⁷ M.in.: Program ochrony środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do 2020 r., Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030, Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych 2015 – Aktualizacja, Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju – Europa 2020.

⁸ Zakładano m.in. rozwój infrastruktury deszczowej w ramach rozbudowy sieci drogowej, zwiększanie dostępności mieszkańców do oczyszczalni ścieków, przebudowę infrastruktury deszczowej celem ochrony przed niedoborami wody, m.in. poprzez zwiększenie retencji wód opadowych (obiekty małej retencji, odprowadzanie wód z powierzchni szczelnych i utwardzonych, rewitalizacja zbiorników i cieków, budowa separatorów i osadników). W dokumentach tych nie określono aktualnych i docelowych wskaźników zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.

które wody opadowe wyodrębniały od ścieków komunalnych. Gmina nie posiadała programu zagospodarowania tych wód i rozwoju kanalizacji deszczowej, a kierunki działań w tym zakresie zawierał gminny program ochrony środowiska. Według informacji PSP⁹ i PCZK¹⁰, w latach 2015-2020 na terenie Gminy nie było powodzi wskutek opadów – wg map ryzyka powodziowego ich prawdopodobieństwo wynosi raz na 100 lat. PSP wskazała na pojedyncze podtopienia w 2015 r. i 2018 r. oraz sześć w 2017 r., które nie były wskazywane w dokumentach Gminy jako zagrożenie takimi zjawiskami.

(akta kontroli str. 210-212, 213-432, 488-514, 866-871)

1.3. Opłaty uiszczone przez Gminę za lata 2018-2019 tytułem odprowadzania wód opadowych na podstawie art. 270 ust. 11 Prawa wodnego¹¹, tj. 2 126,1 tys. zł i 1 303,9 tys. zł, były znacznie wyższe od opłaty za 2017 r. – 26,0 tys. zł, wniesionej w oparciu o art. 290 Prawa ochrony środowiska¹². Wszystkie opłaty poniesiono ze środków własnych Gminy.

Według Prezydenta, wzrost wydatków związanych z opłatami za odprowadzanie wód opadowych nie miał wpływu na ceny za odprowadzanie ścieków, które wynosiły 5,24 – 5,75 zł/m³ w 2018 r. oraz 5,63 – 5,93 zł/m³ w 2019 r.

(akta kontroli str. 433-465, 878-885, 1131-1133)

1.4. W badanym okresie nie podejmowano działań promujących zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych przez właścicieli posesji oraz nie wprowadzono programów dotacyjnych w tym celu. W ramach 21 zrealizowanych zadań (budowa ulic, rewitalizacja podwórek, zagospodarowanie terenów) stosowano rozwiązania służące oczyszczaniu tych wód, przeciwdziałające zapiaszczaniu sieci kanalizacji deszczowej (osadniki, separatory, piaskowniki), sprzyjające zwiększaniu retencji i opóźnianiu spływu (skrzynie retencyjne) oraz utwardzanie nawierzchni płytami ażurowymi i podczyszczanie wód za pomocą pasów roślinności buforowej.

Prezydent wyjaśnił, że celem odciążenia miejskiej sieci kanalizacji deszczowej, Urząd wymagał od inwestorów (warunki techniczne) stosowania konkretnych¹³ rozwiązań w celu zagospodarowania wód opadowych w granicach nieruchomości oraz opóźniania ich spływu do sieci. Sposób zarządzania wodami opadowymi ujęto także w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Brak promocji zagospodarowania ww. wód wynikał z niezgłaszania potrzeb w tym zakresie, lecz w budżecie na 2021 r. przewiduje się środki na ten cel¹⁴.

(akta kontroli str. 466, 878-885)

1.5. Na terenie Gminy nie odnotowano przypadków dokonywania przez właścicieli nieruchomości zmian kierunku i natężenia odpływu znajdujących się na ich gruntach wód opadowych lub roztopowych oraz kierunku odpływu wód ze źródeł – ze szkodą dla gruntów sąsiednich lub odprowadzania wód na grunty sąsiednie. Do Urzędu nie wpłynęły żadne wnioski o wydanie względem tych właścicieli nakazów wzywających

⁹ Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Elku.

¹⁰ Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w Elku.

¹¹ Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2268 ze zm.).

¹² Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r. poz. 519 ze zm.).

¹³ W ramach wydawanych warunków technicznych zobowiązywano do przestrzegania wymogów rozporządzeń Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z 12 lipca 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 131) oraz Ministra Środowiska z 18 listopada 2014 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1800) ws. m.in. warunków odprowadzania wód opadowych do wód lub do ziemi – zgodnie z tymi rozporządzeniami wskazywano odbiornik tych wód, średnice i rodzaj rur (z atestami) oraz zalecano dodatkowe studnie rewizyjne i chłonne z włazami wentylowanymi, płyty ażurowe, zbiorniki retencyjne i drenaże pionowe.

¹⁴ Do dnia zakończenia czynności kontrolnych w Urzędzie (26 czerwca 2020 r.) kwoty wydatków na ten cel nie zostały określone.

do usunięcia szkód związanych ze zmianami stanu wody na gruntach lub wykonania urządzeń zapobiegających szkodom, ani nie było decyzji z urzędu w tym zakresie.

Z wyjaśnień Prezydenta wynikało, że poza kontrolami w ramach odbiorów nowych przyłączy kanalizacji deszczowych oraz w trakcie ich konserwacji i przeglądów, w których nie stwierdzano zakłóceń stosunków gruntowo-wodnych, nie dokonywano dodatkowych kontroli, a mieszkańcy nie zgłaszali negatywnych zjawisk (brak skarg).

(akta kontroli str. 467, 878-885)

1.6. W Gminie nie ustalono zasad ponoszenia opłat przez właścicieli nieruchomości za korzystanie z infrastruktury do odprowadzania wód opadowych i roztopowych z nieruchomości nienależących do Gminy oraz nie pobierano opłat z tego tytułu. Wprawdzie decyzja o celowości ustalenia opłat z tytułu korzystania z kanalizacji deszczowej leży w gestii organów Gminy, to jednak konsekwencją nieustalenia tych opłat jest ponoszenie kosztów utrzymania ww. infrastruktury wyłącznie z budżetu Gminy, pomimo że kanalizacja ta jest eksploatowana również przez inne podmioty. Nieokreślenie zasad partycypacji w kosztach jej utrzymania nie zachęcało również do zagospodarowania wód opadowych i roztopowych przez właścicieli posesji we własnym zakresie.

Prezydent wyjaśnił, że brak ww. regulacji wynika z niezakończenia prac związanych z identyfikacją liczby nieruchomości, które należałoby objąć opłatą oraz ograniczeń kadrowych, gdyż zadania w tym zakresie powierzono tylko jednej osobie. Nadmieniał, że z ww. podstawy prawnej nie wynika obowiązek ustalenia przedmiotowych opłat.

Podmiotom wnioskującym o przyłączenie do sieci kanalizacji deszczowej określano warunki techniczne i uzgadniano projekty na wykonanie przyłączy – po 30 wniosków w latach 2018-2019 i 10 w I kw. 2020 r. (40 w 2017 r.) oraz dokonywano kontroli w zakresie korzystania z infrastruktury deszczowej – 4, 15 i 4 kontrole (3), w których nie stwierdzono nieprawidłowości, lecz nie zapewniało to pełnej identyfikacji posesji podłączonych do sieci deszczowej oraz określenia podmiotów obowiązanych wносить ww. opłaty. W I kw. 2020 r. Urząd oszacował liczbę i powierzchnię nieruchomości w oparciu o mapy ewidencyjne – ich liczba wynosiła 641 (906 ha), z tego 289 (362 ha) było podłączonych do kanalizacji deszczowej (45,1%), a na 352 (544 ha) – właściciele posesji zagospodarowali wody opadowe we własnym zakresie (54,9%). Wg Prezydenta, dokładne dane będą ustalone po zidentyfikowaniu nieruchomości.

Na bieżące utrzymanie infrastruktury deszczowej Gmina wydatkowała 715,3 tys. zł w 2018 r., 598,7 tys. zł w 2019 r. i 126,0 tys. zł w I kw. 2020 r. (bez wynagrodzeń), co stanowiło 0,25%, 0,19% i 0,16% ogółu wydatków budżetowych – w całości pokryto ze środków własnych. Wydatki te były zbliżone do poziomowi z lat 2016-2017, tj. 564,1 tys. zł i 565,8 tys. zł (0,28% i 0,22%).

(akta kontroli str. 468-476, 515-521, 878-885)

1.7. W okresie objętym kontrolą w Gminie nie wystąpiły przypadki uzasadniające ustalenie opłat za zmniejszanie naturalnej retencji terenowej wskutek realizacji na nieruchomości o pow. ponad 3,5 tys. m² robót lub obiektów budowlanych, mających wpływ na zmniejszenie tej retencji przez wyłączenie ponad 70% powierzchni nieruchomości z powierzchni biologicznie czynnej na obszarach nieujętych w systemy kanalizacji. Wobec tego nie wydawano decyzji dotyczących tych opłat i nie uzyskiwano dochodów z tego tytułu.

Starosta Powiatu Elckiego poinformował, że w latach 2018-2020 nie wydawał budowlanych i nie przyjmował zgłoszeń zamiaru wykonania robót na działkach o powierzchni ponad 3,5 tys. m², w oparciu o pozwolenia wodnoprawne. Dyrektor

Zarządu Zlewni w Augustowie poinformował, że nie udzielał ww. pozwoleń w trybie art. 34 pkt 4 Prawa wodnego.

Według Prezydenta, z chwilą nowelizacji Prawa wodnego, wprowadzającego nowe obowiązki dla podmiotów zarządzających infrastrukturą służącą odwadnianiu terenów szczelnych, Urząd nie był przygotowany do realizacji tych zadań, z uwagi na brak wytycznych w tym zakresie. Wymagało to wielu działań celem pozyskania niezbędnych danych, m.in. powierzchni działek i identyfikacji właścicieli posesji o powierzchni powyżej 3,5 tys. m², co jest nadal w trakcie realizacji.

(akta kontroli str. 477-484, 878-885)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd podejmował prawidłowe działania celem zagospodarowania wód opadowych i roztopowych, w tym prowadził analizy dotyczące form i rozwoju systemu kanalizacji deszczowej, a wszelkie potrzeby w tym zakresie ujął spójnie w planach i strategiach miejskich. Nie wprowadzono jednak opłat za korzystanie z kanalizacji deszczowej, której koszty utrzymania pokrywano wyłącznie z budżetu Gminy. Nie tworzyło to zachęty zagospodarowania wód opadowych i roztopowych we własnym zakresie przez właścicieli posesji. Wymaga podkreślenia, że Gmina podjęła działania w kierunku wprowadzenia odpłatności za korzystanie z infrastruktury deszczowej.

OBSZAR

2. Wydatkowanie środków na realizację inwestycji związanych z zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych

Opis stanu
faktycznego

2.1. W planach inwestycyjnych na lata 2018-2020 przewidziano do realizacji 21 zadań z elementami infrastruktury deszczowej, na które zaplanowano środki w wysokości 43 310,1 tys. zł, w tym 4 501,7 tys. zł na budowę ww. elementów. Zadania te dotyczyły budowy ulic (7), rewitalizacji podwórek (8) i zagospodarowania terenów (3). Na infrastrukturę deszczową planowano środki własne w wysokości 2 389,8 tys. zł i dofinansowanie środkami zewnętrznymi¹⁵ w kwocie 2 112,0 tys. zł, z tego odpowiednio 2 141,8 tys. zł i 248,0 tys. zł na 2018 r. oraz 1 716,7 tys. zł i 395,2 tys. zł na 2019 r. Zaplanowane zadania zostały w pełni wykonane, a koszty wyniosły ogółem 47 517,7 tys. zł (po zm. w budżecie), w tym budowa infrastruktury deszczowej 4 872,0 tys. zł, z tego 3 947,0 tys. zł w 2018 r. i 925,1 tys. zł w 2019 r.

Na infrastrukturę deszczową wydatkowano odpowiednio 2 576,7 tys. zł i 423,4 tys. zł środków własnych oraz 1 370,2 tys. zł i 501,7 tys. zł dotacji zewnętrznych. Ogółem na zadania w zakresie kanalizacji deszczowej pozyskano 1 871,9 tys. zł dotacji, w tym 1 812,8 tys. zł z UE¹⁶ i 59,1 tys. zł z Ministerstwa Sportu (hala sportowa)¹⁷. Nie zwracano się przy tym o środki w ramach POIS¹⁸, który także umożliwiał korzystanie z dotacji na zagospodarowanie wód opadowych.

Prezydent wyjaśnił, że Urząd rozeznawał możliwości pozyskania dodatkowych środków, a infrastrukturę deszczową budowano w ramach zadań drogowych. W projektach rewitalizacyjnych finansowanych ze środków UE, koszty własne na drogi wraz z infrastrukturą mogły być poniesione do 30% kosztów kwalifikowalnych, więc przy rewitalizacji podwórek koszty ww. infrastruktury były niekwalifikowalne.

¹⁵ Zakładano przede wszystkim dofinansowanie ze środków europejskich w ramach RPO Warmia i Mazury.

¹⁶ Środki pozyskane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego „Warmia i Mazury”.

¹⁷ Z udziałem tej dotacji wykonano 233,5 mb kanalizacji deszczowej o śr. 200-315 mm, 98 mb przykanalików o śr. 160-200 mm, 20 studni rewizyjnych oraz 15 wpustów ulicznych z kratą, o łącznej wartości 143,6 tys. zł.

¹⁸ Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, który umożliwiał dofinansowanie na zagospodarowanie wód opadowych, w ramach działania 2.1.typ 5. Systemy gospodarowania wodami opadowymi na terenach miejskich.

Nieskutecznie ubiegano się o środki z programu rozwoju infrastruktury drogowej¹⁹ (ul. Bora-Komorowskiego), gdyż konkursy premiowały zadania, które zwiększały bezpieczeństwo na drogach i dostępność komunikacyjną obszarów wiejskich. Ulice z infrastrukturą deszczową nie spełniały kryteriów dofinansowania ze środków POIŚ, gdyż Gmina nie spełniała warunków kwalifikowalności – m.in. posiadania planu adaptacji do zmian klimatu²⁰, a konkurs nie honorował takich zapisów w gminnym programie ochrony środowiska. Ograniczeniem było kierowanie wsparcia do miast poniżej 50 tys. mieszkańców, z gęstością zaludnienia ponad 1,2 tys./km². Kryteria POIŚ premiowały projekty dotyczące budowy zbiorników wód opadowych i instalacji do rozrządu wody oraz służyły uszczelnianiu gruntu.

(akta kontroli str. 485-487, 878-885)

2.2. Badanie realizacji dwóch wybranych zadań inwestycyjnych²¹ dotyczących robót drogowych (ul. miejskie) z elementami infrastruktury deszczowej, wykazało, że:

- podjęcie ich realizacji wynikało z analizy potrzeb określonych w gminnych strategiach i innych dokumentach planistycznych;
- wydano decyzje o lokalizacji i warunki zabudowy dla inwestycji celu publicznego oraz zapewniono środki na sfinansowanie realizacji zadań, w tym własne i UE;
- zapewniono dokumentację projektową, niezbędne uzgodnienia oraz pozwolenia budowlane i nadzór inwestorski²² (inspektorzy nadzoru posiadali uprawnienia w zakresie instalacji bez ograniczeń);
- wykonawców robót wyłoniono zgodnie z wymogami Prawa zamówień publicznych („Pzp”)²³, określonymi dla trybu przetargu nieograniczonego;
- umowy z wykonawcami zawarto zgodnie z postanowieniami SIWZ i wybranymi ofertami, zabezpieczając w nich interesy zamawiającego²⁴.

(akta kontroli str. 522-682, 886-892, 1123-1130)

2.3. Urząd na realizację obu ww. zadań uzyskał pozwolenia na budowę – 15 maja 2017 r. (ul. Bora-Komorowskiego) i 6 lipca 2018 r. (ul. Wojska Polskiego), które uprawomocniły się 8 czerwca 2017 r. i 28 sierpnia 2018 r., zaś roboty rozpoczęto 10 lipca 2018 r. i 3 czerwca 2019 r., przy czym przekazanie placu budowy odbyło się 26 czerwca 2018 r. i 15 maja 2019 r. Rozbudowę kanalizacji deszczowej (wpusty) w ul. Bora-Komorowskiego kontynuowano także w ramach kanalizacji sanitarnej, na podstawie pozwolenia z 8 marca 2018 r.

(akta kontroli str. 522-539, 683, 687-694, 702, 711, 727)

2.4. Urząd zapewnił nadzór inwestorski nad realizacją obu ww. zadań, na podstawie umowy ze spółką komunalną „Zespół Inwestycji”²⁵, która do nadzoru kanalizacji deszczowej wyznaczyła inspektora z uprawnieniami budowlanymi o specjalności

¹⁹ Krajowy Program Rozwoju Gminnej i Powiatowej Infrastruktury Drogowej na lata 2016-2019.

²⁰ Plan należało przygotować wg „Podręcznika adaptacji dla miast – wytycznymi do przygotowania miejskiego planu adaptacji do zmian klimatu”, który dotyczył miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

²¹ Dobór wg kryterium najwyższej wartości (ul. Bora-Komorowskiego – wartość zadania 3 549,4 tys. zł, w tym kanalizacja deszczowa – 1 038,1 tys. zł, dotacja UE – 882,4 tys. zł) oraz dokonywania zmian projektowych i zakresu rzeczowego robót (ul. Wojska Polskiego – wartość 10 281,6 tys. zł, w tym kanalizacja deszczowa – 784,7 tys. zł, dotacja UE – 486,2 tys. zł).

²² Nadzór inwestorski sprawował inspektor nadzoru będący pracownikiem ZI (wg odrębnej umowy z Urzędem).

²³ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych – w wersji ogłoszonej w Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 ze zm. (ul. Bora-Komorowskiego) oraz w Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 ze zm. (ul. Wojska Polskiego).

²⁴ Wykonawcy udzielili 60-miesięcznej gwarancji tytułem pełnego wykonania umów oraz wnieśli zabezpieczenie ich należytego wykonania (10% wartości brutto), w umowach zastrzeżono m.in. możliwość odstąpienia od nich z winy wykonawców lub rozwiązania ich w przypadku okoliczności określonych w art. 145a ustawy Pzp, a także ustalono kary umowne na wypadek odstąpienia wykonawców od tych umów (10%) oraz opóźnień z ich powodu w realizacji umów (0,1%/dzień zwłoki względem terminu).

²⁵ Umowa z 2 listopada 2010 r. z Zespołem Inwestycji Sp. z o.o. (100% udział Gminy), ws. zasad wykonywania obsługi inwestorskiej zadań inwestycyjno-remontowych (zm. 20 lipca 2011 r., 21 października 2016 r.).

instalacyjnej bez ograniczeń, należącego do branżowego stowarzyszenia inżynierów i techników. W ramach nadzoru robót w obu ww. ulicach, inspektor ten brał udział odpowiednio w ośmiu i 22 odbiorach częściowych dotyczących robót zanikających, potwierdzenia montażu i przygotowania dokumentacji odbiorowej. Odbiory końcowe z jego udziałem odbyły się 5 listopada 2018 r. i 23 grudnia 2019 r. Odbiory te odbyły się według wymogów umów z wykonawcami i zostały potwierdzone adnotacjami w dziennikach budowy. W protokołach odbiorów potwierdzono zgodność wykonania robót z projektami, zakresem ujętym w umowach i zasadami wiedzy technicznej (oświadczenie kierownika budowy). Według umowy z ww. spółką, jej wynagrodzenie za nadzór wyniosło odpowiednio 31,1 tys. zł i 23,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 57-68, 684-686, 695-738, 774-835)

2.5. Objęte próbą zadania inwestycyjne zrealizowano w terminach określonych umowami, tj. w okresach od 26 czerwca do 24 października 2018 r. (ul. Bora-Komorowskiego – według umowy z 24 maja 2018 r.) oraz od 15 maja do 16 grudnia 2019 r. (ul. Wojska Polskiego – według aneksu nr 2 z 8 marca 2019 r. do umowy). Zgodnie z umową i projektem, w ramach ul. Bora-Komorowskiego wykonano m.in. 484 mb kanalizacji deszczowej oraz 17 studni rewizyjnych różnych średnic i 30 wpustów, o łącznej wartości 1 038,1 tys. zł. W przypadku ul. Wojska Polskiego, zgodnie z dokumentacją i umową (ze zm.) – 473 mb sieci deszczowej, 15 studni i 28 wpustów (przykanaliki, osadniki z kratą), o łącznej wartości 784,7 tys. zł. Zmiany projektowe tej ulicy (aneks nr 3) nie dotyczyły kanalizacji deszczowej²⁶. Wskutek tych zmian, termin zakończenia zadania wydłużono z 15 listopada do 20 grudnia 2019 r. (aneks 2), a jego wartość wzrosła o 119,0 tys. zł (ok. 1%).

(akta kontroli str. 485-487, 573-585, 621-636, 641-645, 695-745, 854-865)

W protokołach konieczności uzasadniono, że roboty dodatkowe były trudne do przewidzenia, mimo dokonanych uzgodnień projektu na etapie uzyskania pozwoleń budowlanych. Podmioty, które brały udział w uzgodnieniach (7 marca 2017 r.), nie wносиły uwag do dokumentacji, lecz w protokołach z narad odnotowali, że przed rozpoczęciem robót należy dokonać odrębnych uzgodnień w zakresie odległości nowej infrastruktury od sieci ciepłej, energetycznej i teletechnicznej. Zmian projektu ul. Wojska Polskiego dokonano na podstawie aneksu 3 (10 grudnia 2019 r.) do umowy z 9 maja 2019 r. Jako podstawę wprowadzenia zmian wskazano art. 144 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp, gdyż spełniono oba warunki z tego przepisu – wynikała ona z okoliczności, których zamawiający nie mógł przewidzieć, a wartość zmian nie przekraczała 50% wartości zamówienia.

(akta kontroli str. 621-636, 641-643, 739-745, 1019-1026, 1123-1134-1151)

2.6. Zgodnie z warunkami umów na realizację zadań objętych próbą, dokonano ich rozliczeń częściowych i końcowych z zachowaniem warunków odbiorowych, w tym dotyczących ustalenia daty odbioru i skompletowania dokumentów wymaganych art. 57 ustawy – Prawo budowlane²⁷. Według prawidłowo opisanych i zaakceptowanych merytorycznie faktur, na infrastrukturę deszczową obu zadań wydatkowano kwoty odpowiednio 798,2 tys. zł i 1 882,6 tys. zł, tj. w wysokościach określonych umowami. W przypadku ww. inwestycji nie zaistniały przesłanki naliczenia kar umownych.

(akta kontroli str. 773-839, 872-877)

²⁶ W związku z potrzebą robót dodatkowych, dokonano zmian zakresu robót: drogowych (parkingi, chodniki), teletechnicznych (głębokość kabli) i gazowych, co uzasadniono kolizjami z istniejącą infrastrukturą podziemną (m.in. dotyczyło to ułożenia krawężnika, rur osłonowych dla kabli energetycznych, przebudowy oświetlenia).

²⁷ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz. U. z 2019 r. poz. 1186 ze zm.).

Na podstawie umów o dofinansowanie zawartych 31 lipca 2017 r. (ze zm.²⁸) oraz 27 lipca 2018 r. (ze zm.²⁹), na realizację infrastruktury deszczowej w ramach obu zadań drogowych Gmina otrzymała dofinansowanie ze środków UE w wysokości odpowiednio 882,4 tys. zł i 486,2 tys. zł. Urząd złożył do Instytucji Zarządzającej³⁰ („IZ”) następujące wnioski o płatność:

- 1) ul. Bora-Komorowskiego – sześć wniosków, w tym jeden, złożony 11 grudnia i zatwierdzony bez poprawek 17 grudnia 2018 r., obejmował dofinansowanie w kwocie 882,4 tys. zł na budowę infrastruktury deszczowej w okresie od 6 września do 10 grudnia 2018 r.;
- 2) ul. Wojska Polskiego – cztery wnioski, z których trzy dotyczyły kanalizacji deszczowej, w łącznej kwocie kosztów kwalifikowalnych 486,2 tys. zł.

Przedłożone przez Gminę rozliczenia zostały zaakceptowane przez IZ.

(akta kontroli str. 929-1015, 1045- 1114, 1121-1122, 1152-1159)

2.7. Eksploatacja infrastruktury wykonanej w ramach obu ww. zadań rozpoczęła się niezwłocznie po wybudowaniu obiektów i odbiorach końcowych – 5 listopada 2018 r. (ul. Bora-Komorowskiego) oraz 23 grudnia 2019 r. (ul. Wojska Polskiego). Ze względu, że na realizację tych zadań wydano pozwolenia budowlane, przed przystąpieniem do eksploatacji obiektów należało uzyskać pozwolenia na ich użytkowanie, o których mowa w art. 55 ustawy – Prawo budowlane. Na ul. Bora-Komorowskiego wniosek dotyczący jej użytkowania złożono 29 listopada 2018 r., lecz PINB³¹ umorzył postępowanie w całości (13 grudnia 2018 r.) i uzasadnił, że ww. regulacja nie obejmuje kategorii obiektu budowlanego w postaci wybudowanej ulicy. W przypadku ul. Wojska Polskiego, prawo użytkowania wynikało z zawiadomienia PINB (9 stycznia 2020 r.) o zakończeniu budowy – teren obiektu został właściwie zagospodarowany, co umożliwiał jego eksploatację (brak sprzeciwu tego organu).

Dla obu zadań wykonawcy udzielili bezwarunkowej, w pełnym zakresie gwarancji tytułem wykonania umowy na okres 60 m-cy od daty końcowego odbioru, a rękojmię za wady przedmiotu zamówienia rozszerzono na czas trwania gwarancji. Na dzień zakończenia kontroli nie stwierdzono żadnych usterek na obu obiektach i nie odbyły się jeszcze przeglądy gwarancyjne (nie upłynęły terminy). Zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo budowlane i art. 20 pkt 10 ustawy o drogach publicznych³², obie ulice poddano rocznym kontrolom stanu technicznego³³. W ich eksploatacji nie było przerw i awarii oraz nie korzystano z roszczeń gwarancyjnych. Oględziny ulic wykazały, że zakres rzeczowy obu zadań był zgodny z zakresem określonym w projektach budowlanych i umowach z wykonawcami. Wykonane elementy infrastruktury deszczowej ujęto w ewidencji środków trwałych.

(akta kontroli str. 582, 633, 746-772, 1027-1044, 1160-1183)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Środki na realizację zadań inwestycyjnych związanych z zagospodarowaniem wód opadowych i roztopowych Gmina wydatkowała oszczędnie i wydajnie. Środki dotacji

²⁸ 31 lipca i 27 listopada 2017 r., 23 października 2018 r., 10 maja i 28 października 2019 r., 31 stycznia 2020 r.

²⁹ 25 stycznia i 28 czerwca 2019 r., 18 lutego 2020 r.

³⁰ Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie – dysponent środków dotacji.

³¹ Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Elku.

³² Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 470).

³³ W ramach kontroli dokonywano także oceny stanu nawierzchni ww. ulic oraz ich infrastruktury deszczowej znajdującej się w pasie drogowym (kratki ściekowe, włazy, studzienki itp.). Analiza wybranych arkuszy ocen w tym zakresie, tj. po dziewięć w zakresie obu ulic, wykazała brak usterek i dobry stan ich odwodnienia.

rozliczono prawidłowo. Zrealizowane zadania odpowiadały potrzebom określonym w strategiach gminnych, wykonawców zadań wybrano prawidłowo w trybie ustawy Pzp, a w zawartych umowach należyte zabezpieczono interes Gminy. Zapewniono nadzór inwestorski nad realizacją tych zadań, co przyczyniło się do zapewnienia należytej jakości wykonanych inwestycji.

OBSZAR

3. Przygotowanie, nadzór i kontrola nad realizacją zadań w zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych

Opis stanu faktycznego

3.1. Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu³⁴, w badanym okresie za nadzór nad realizacją zadań w zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych odpowiadał zastępca Prezydenta, który powierzył je pracownikom Wydziału Mienia Komunalnego (WMK)³⁵. Do obowiązków pracowników WMK należał m.in. nadzór nad konserwacją i inwentaryzacją urządzeń miejskiej sieci kanalizacji deszczowej oraz uzgadnianie jej dokumentacji technicznej, kontrola i rozliczanie zadań inwestycyjno-remontowych (pisemnie przyjęte zakresy). Obsługę realizacji tych zadań powierzono Zespołowi Inwestycji³⁶ (ZI), do którego należało przygotowanie zadań inwestycyjno-remontowych do realizacji, nadzór inwestorski, analiza dokumentacji projektowej i jej zmian, przygotowanie przetargów, udział w odbiorach i przekazywaniu obiektów do użytkowania (uzyskanie pozwoleń). Planowanie rozwoju, w tym sporządzanie analiz i strategii, gromadzenie/analiza informacji o możliwości pozyskania środków na inwestycje oraz koordynacja projektów, należały do Wydziału Strategii i Rozwoju (WSR).

(akta kontroli str. 6-106)

3.2. Zadania związane z zagospodarowaniem wód opadowych/roztopowych zostały ujęte w zakresach obowiązków pracowników WMK, WSR i ZI, z których wszyscy posiadali wyższe wykształcenie w kierunku inżynierii środowiska lub pokrewnym (gospodarka wodno-ściekowa, bezpieczeństwo wodne, budownictwo), wymagany staż pracy i doświadczenie zawodowe oraz brali udział w szkoleniach zawodowych, m.in. w zakresie ochrony środowiska i stosowania Prawa wodnego, w tym naliczania opłat retencyjnych.

(akta kontroli str. 6-7, 46-56, 98-106)

3.3. W celu zapewnienia należytego bieżącego utrzymania infrastruktury deszczowej, Gmina zleciła to zadanie spółce PWiK³⁷ i podmiotowi prywatnemu, które wykonały m.in. następujące prace:

- czyszczenie separatorów, studni i wpustów oraz wywóz nieczystości wraz z ich utylizacją, inspekcje na kolektorach deszczowych i lokalizacja przyłączy do miejskiej sieci deszczowej przez PWiK (rozliczenia do kwoty 30-35 tys. zł/rok);
- naprawa uszkodzonych elementów sieci kanalizacji deszczowej w okresie od 21 września do 16 listopada 2018 r. (145,4 tys. zł) oraz wymiana takich elementów w okresie od 29 lipca do 2 sierpnia 2019 r. (23,7 tys. zł) przez podmiot prywatny.

(akta kontroli str. 840-852)

³⁴ Regulamin wprowadzony zarządzeniem Nr 723/2012 Prezydenta Miasta w dniu 1 sierpnia 2012 r. (ze zm.).

³⁵ W ramach WMK zadania te realizował jego naczelnik oraz kierownik Referatu Dróg Miejskich i pracownik tego referatu ds. techniczno-eksploatacyjnych (trzy osoby).

³⁶ „Zespół Inwestycji Sp. z o.o.” – powołany uchwałą Nr LXI/549/10 Rady Miejskiej z 26 października 2010 r., wobec której Miasto sprawuje nadzór właścicielski (100%). Zadania Spółki określono w Akcie Założycielskim (uchwała Nr 3/III/2017 Zgromadzenia Wspólników z 8 maja 2017 r.) oraz powierzono Prezesowi Spółki (powołanego uchwałą Nr 1/I/2010 r. RM z 29 października 2010 r.) w ramach umowy usługi w zakresie zarządzania (umowa z 27 grudnia 2017 r.), który realizował je wraz z pracownikiem ds. obsługi inwestorskiej (razem dwie osoby).

³⁷ Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z oo. w Elku.

3.4. W celu ustalenia przestrzegania zakazów określonych w art. 9 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków³⁸ oraz art. 75a Prawa wodnego³⁹ w okresie objętym kontrolą Urząd przeprowadził 24 kontrole w zakresie podłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji deszczowej, z tego po cztery kontrole w 2018 r. i I kw. 2020 r. oraz 15 w 2019 r. Kontrole te nie wykazały nieprawidłowości.

W zakresie wyników tych kontroli WMK nie składał Prezydentowi żadnych sprawozdań oraz nie przedkładał Radzie Miejskiej informacji w tym zakresie. Monitorowanie realizacji celów i zadań przez Urząd w zakresie zagospodarowania i odprowadzania wód opadowych/roztopowych oraz nadzór w tym zakresie, nie były przedmiotem audytów/kontroli wewnętrznych i zewnętrznych, w tym przez IZ.

(akta kontroli str. 1016-1018, 1115-1120, 1123-1130)

3.5. W okresie objętym kontrolą nie sporządzono sprawozdania z realizacji działań zawartych w planach gospodarowania wodami na obszarze właściwego dorzecza, zarządzania ryzykiem powodziowym i programie ochrony wód morskich za rok 2018 i 2019 (szczegółowo opisano w sekcji stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 853, 878-885)

3.6. W okresie objętym kontrolą w Urzędzie nie odnotowano wpływu żadnych skarg, wniosków i petycji dotyczących zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.

(akta kontroli str. 5)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności Urzędu w ww. zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Urząd nie wywiązał się z określonego art. 328 ust. 2 Prawa wodnego, obowiązku sporządzenia sprawozdania z realizacji działań ujętych w planach gospodarowania wodami na obszarze właściwego dorzecza, zarządzania ryzykiem powodziowym i programie ochrony wód morskich w latach 2018-2019 oraz ich przekazania ministrowi właściwemu ds. gospodarki w terminie do 28 lutego roku następnego.

Według wyjaśnień Prezydenta, z formy sprawozdania określonej rozporządzeniem wykonawczym⁴⁰ do tej ustawy wynika, że Gminie nie przydzielono żadnych zadań w ramach programów wskazanych w tym rozporządzeniu, w zw. z art. 328 ust. 1 Prawa wodnego, więc nie było obowiązku sprawozdawczego, do którego Prawo wodne nie obliuguje w takiej sytuacji.

Zdaniem NIK, obowiązek przedłożenia tego sprawozdania dotyczy wszystkich gmin, niezależnie od przydzielonych im zadań. Według informacji „Sprawozdawczość z realizacji planów w obszarze gospodarki wodnej”, stanowiącej załącznik do Komunikatu Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z 20 lutego 2020 r.⁴¹, przygotowanie ww. sprawozdania należy do obowiązku każdego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta.

(akta kontroli str. 853, 878-885)

³⁸ Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2019 r. poz. 1437 ze zm.) – dalej: „uozzwios” – art. 9 ust. 1 tej ustawy zakazuje wprowadzania ścieków bytowych i przemysłowych do urządzeń kanalizacyjnych przeznaczonych do odprowadzania wód opadowych lub roztopowych będących skutkiem odpadów atmosferycznych, a także wprowadzania tych wód do kanalizacji sanitarnej.

³⁹ Art. 75a Prawa wodnego zakazuje wprowadzania wód opadowych i roztopowych ujętych w systemy kanalizacji deszczowej do wód podziemnych i urządzeń wodnych.

⁴⁰ Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 14 grudnia 2018 r. ws. zakresu informacji z realizacji działań zawartych w planach gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, planach zarządzania ryzykiem powodziowym i programach ochrony wód morskich (Dz. U. poz. 2390).

⁴¹ Komunikat opublikowany 20 lutego 2020 r. na stronach BIP Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (<https://gospodarkamorska.bip.gov.pl/realizacja-obowiazku-z-art-328-ust-2-ustawy-prawo-wodne/komunikat-dla-panstwowego-gospodarstwa-wodnego-wody-polskie-wojewodow-marszalkow-wojewodztw-wojtow-burmistrzow-lub-prezydentow-miast-i-dyktorow-urzedow-morskich.html>).

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd był należycie przygotowany do realizacji zadań w zakresie gospodarowania wodami opadowymi i roztopowymi oraz prowadził skuteczny nadzór, kontrolę i monitoring realizowanych zadań, zapewniając ich prawidłowe wykonanie. Nie dopełniono jednak obowiązku sprawozdawczego w zakresie realizacji planów gospodarowania wodami i zarządzania ryzykiem powodziowym w latach 2018-2019.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli w wyniku kontroli nie sformułowała uwag. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o składanie właściwemu ministrowi sprawozdań z realizacji działań dotyczących gospodarowania wodami i zarządzania ryzykiem powodziowym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 6 sierpnia 2020 r.

Kontroler
Edward Odojewski
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Dyrektor Delegatury
Najwyższej Izby Kontroli w Olsztynie
z up.
Piotr Wanic
Wicedyrektor

.....
podpis